

Birgitte Munck Eriksen
Skovhaven 2
4560 Vig
- Sendt som digital post

12. januar 2024

Dispensation til digegennembrud til indkørsel

Odsherred kommune har modtaget en ansøgning af 21. august 2023 om dispensation til et 4-5 meter bredt gennembrud af et beskyttet dige med Dige ID 113811. Diget er skel mellem matrikel 5f og 5k Eskilstrup By, Vig. Gennembruddet er nødvendigt for at etablere en ny indkørsel til din matrikel 5g Eskilstrup By, Vig, med postadresse Skovhaven 2. Du har oplyst, at den eksisterende adgangsvej til din ejendom på Skovhaven 2 er uhensigtsmæssig.

Projektets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Diget er beskyttet efter museumsloven, lovebekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014. Digets tilstand må efter lovens § 29 a, stk. 1 ikke ændres. Kommunen kan i visse tilfælde dispensere fra beskyttelsen.

Afgørelse

Kommunen dispenserer fra beskyttelsen til et digegennembrud på 4 meter. Dispensationen er meddelt med hjemmel i § 29 j, stk. 2 i museumsloven. Dispensationen er meddelt på de vilkår, der er anført i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra din modtagelse af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes. Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i museumsloven kapitel 8a. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder. Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra

datoen på dette brev, jf. § 29 k, stk. 2 i museumsloven.

Vilkår for dispensationen:

1. Bredden på gennembruddet på højst være 4 meter
2. Gennembruddet skal placeres som vist på bilag 1.
3. Digets ender, der opstår i forbindelse med gennembruddet, skal opbygges med jord og sten fra digegennembruddet til en fast og stabil form og med en naturligt udseende afslutning.
4. Slots- og Kulturstyrelsen kontaktes på post@slks.dk med henblik på godkendelse, når digegennembruddet og anlægsarbejdet er udført.

Forhold til andre myndigheder

Bemærk at der for at etablere indkørsel til Skovhaven 2 skal indhentes tilladelse hertil efter vejlovgivningen. Ansøgning herom sendes til kommunens Trafikteam på trafik@odsherred.dk.

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale (stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår eller lignende) ved arbejdet, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83. Kommunen har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

Hvis der under anlægsarbejder konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Vurdering og begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at:

1. den eksisterende adgangsvej til Skovhaven 2 forløber igennem naboens gårdsplads og tæt op ad naboens bolig
2. der ikke ses andre rimelige alternativer
3. ansøgers interesse i at få en ny indkørsel, der ikke er til gene for naboen, vurderes at veje tungere end hensynet til at bevare diget intakt
4. projektet ikke påvirker yngle- og rasteområder for bilag IV-arter
5. projektet ikke påvirker Natura 2000 områder

Det vurderes samtidigt, at et digegennembrud på 4 meter ikke i væsentligt omfang tilsidesætter digets landskabelige, biologiske eller kulturhistoriske betydning.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til ansøgte.

Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter museumsloven kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Detaljeret klagevejledning findes i bilag 3.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 29 x i museumsloven.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte naturteamet på tlf. 59 66 60 14 eller mail natur@odsherred.dk

Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Benjamin Dyre
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Ejere af matrikel 5f Eskilstrup By, Vig – sendt med digital post
2. Ejere af matrikel 5k Eskilstrup By, Vig– sendt med digital post
3. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
4. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
5. Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
6. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
7. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
8. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
9. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; odsherred@friluftsradet.dk; lokalraad@friluftsradet.dk;
10. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
11. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

Bilag 1. Kort med projektets placering

Kort 1: Udklip fra ansøgningen. Ny indkørsel vist med tyk orange streg, diger vist med tynd gulbrun streg.

Beskyttede diger vist på kommunens netkort.

Kort 2: Luftfoto fra 2022 der med gulbrun streg viser de registrerede beskyttede diger i området.

Bilag 2. Redegørelse

Du har søgt om dispensation til etablering af et 4-5 meter bredt gennembrud af et dige. Du har oplyst, at kørslen til ejendommen i dag forløber via indkørslen til Skovhaven 4, og at dette sker tæt forbi naboens bolig. Benyttelse af denne indkørsel er til betydelig ulempe for naboen. Dig og naboen ønsker separate adgang for begge ejendomme.

Du har oplyst at dine naboer, såvel naboen i Skovhaven 4 som beboerne af ejendommen Skovhaven 8, der ejer marken, som indkørslen skal henover, er positive over for den ønskede løsning. Og at du, såfremt at der opnås den ønskede dispensation til digegennembrud, forventer at indgå yderligere aftaler om ændring af matrikler mv. med dine naboer om realisering af adgangsvejen mv.

Fotos af adgangsvej

Foto 1: Cowi gadefoto fra 2022, der viser eksisterende indkørsel og digegennembrud.

Foto 2: Cowi gadefoto fra 2022, der viser indkørslens forløb tæt forbi ejendommen, Skovhaven 4.

Beskrivelse af diget

Kommunen har ved besigtigelse d. 21. november 2023 konstateret, at der er tale om et noget nedbrudt kombineret sten- og jorddige. Diget vurderes at være mellem 2 og 3 meter bredt og knap 1 meter højt. Diget er meget tilgroet i krat med bl.a. Tjørn og Brombær. Bevoksningen vurderes at være temmelig gammel.

Foto 3: Foto af diget set ude fra vejen, Skovhaven.

Foto 4: Diget med dets bevoksning ca. på det sted hvor digegennembruddet ønskes.

Kommunen har indhentet en udtalelse fra det lokale museum, da ejer af Skovhaven 10 mente, at der var tale om et havedige, der var undtaget beskyttelse (indsat nedenfor).

Kontrol i arkiverne viser at diget, der adskiller matr. 5g og 5k (samt 5f og 5m) ses på original 1 kort fra 1808 (kopi fra opmåling 1786). Lodderne i Eskilstrup blev med opmålingen i 1786 lagt i en uens struktur som kan skyldtes jordernes beskaffenhed.

Matrikel 5g er udstykket af 5f og ses på høje målebordskort. På grund af diget og vejstrukturen har tilkørsel til matrikel 5f gået over matrikel 5g.

Diget kan ses optegnet på alle kort helt tilbage til 1786, og der er hermed tale om et beskyttet dige, ikke et ubeskyttet "havedige".

Hvorvidt, der skal gives dispensation fra museumslovens digebeskyttelse til gennembrud er kommunalbestyrelsens beslutning.

Diget har stor landskabelig værdi, da diget med dets bevoksning, giver afveksling i landskabet, der fremstår meget åbent. Digets landskabelige betydning er ikke blevet mindre af, at der inden for de sidste år er nedlagt en frugtplantage, fjernet en række større træer i landskabet og en række træer langs Skovhaven. På gadefotos ses, at der også er fjernet en række større træer på diget.

Foto 5: Cowi gadefoto fra 2022. Diget med dets bevoksning ses til højre i billedet.

Diget har en vis kulturhistorisk værdi, men må henregnes til de senere udskiftningsdiger. Det fremstår noget nedbrudt, og der ses ikke stenskitter i diget. Det er uklart, om det har haft en særlig funktion udover at være matrikulært skel mellem de forskellige ejendomme i området.

Diget har en vis biologisk værdi, særligt i lyset af at området generelt er fattigt på naturområder, småbiotoper eller levesteder for det vilde dyre- og planteliv. Der er nogle enkelte træbevoksninger i området. Diget ligger ikke i tilknytning til beskyttet natur. Diget er med dets ældre krat og tætte bevoksning, således et af de få steder, der kan udgøre et lille yngle-, eller levested, ledelinje og spredningskorridor for de vilde dyr og planter i området.

Digebeskyttelsen

Afgrænsningen af de diger, der er omfattet af beskyttelsen af sten- og jorddiger, er fastlagt i bekendtgørelse nr. 1190 af 26. september 2013 om beskyttede sten- og jorddiger og lignende. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, nr. 1, at stendiger er omfattet af museumslovens § 29 a.

Kommunen finder, at ansøgningen omfatter et dige, der er omfattet af museumslovens § 29 a, stk. 1. Efter museumslovens § 29 j, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i museumslovens § 29 a, stk. 1.

Museumslovens § 29 a er en forbudsbestemmelse, hvis formål er at sikre sten- og jorddiger som kulturhistoriske spor og at sikre de biologiske og landskabelige interesser, der knytter sig til digerne.

Beskyttelsen betyder, at der ikke må ændres i tilstanden af de beskyttede sten- og jorddiger. Digerne må ikke fjernes eller beskadiges. De må heller ikke beplantes eller gentilplantes. Digerne er beskyttede fordi en meget stor del af de diger, der tidligere eksisterede, er fjernet inden for de seneste 100 år. Digerne er vigtige historiske elementer i kulturlandskabet og fortæller om tidligere tiders arealudnyttelse, ejendomsforhold og administration. Digerne fungerer også som levesteder og spredningsveje for dyr og planter. Endelig bidrager digerne til et afvekslende landskab. Et beskyttelsesværdigt dige behøver ikke nødvendigvis at være såvel landskabeligt som kulturhistorisk eller biologisk værdifuldt. Det kan være tilstrækkeligt, at diget vurderes værdifuldt i én henseende. Natur- og Miljøklagenævnet har særligt lagt stor vægt på digernes væsentlige kulturhistoriske værdi som udtryk for ældre tiders ejendomsstruktur og udskiftningsmønster m.v.

Det fremgår af Kulturarvsstyrelsens "Vejledning om beskyttede sten- og jorddiger", juni 2009, at der som hovedregel bør gives tilladelse til åbninger til gennemkørsler (digegennembrud) i beskyttede diger, hvis f.eks. dyrkning af et tilkøbt areal indebærer kørsel på landevej eller betydelig omvej. Dog bør antallet af gennembrud og disses bredde og placering vurderes i hvert enkelt tilfælde. Placeringen bør ikke ødelægge strukturer som kryds eller hjørner, hvor diger mødes, eller sløre

uregelmæssige forløb hos gamle diger, og bredden af åbningen bør i rimeligt omfang indrettes til de køretøjer og landbrugsmaskiner, der skal benytte den.

Dialog med ansøger

Kommunen har været i dialog med ansøger, om hvilken bredde gennembruddet som minimum skal have. Ansøger har oplyst, at bredden skal være stor nok til, at fx lastbiler skal kunne passere, og har anmodet om et 4-5 meter bredt gennembrud. Kommunen finder, at et 4 meter bredt gennembrud bør være tilstrækkeligt, også fordi der er tale om et sommerhus i landzone.

Kommunen har spurgt til, om der er alternative løsninger, der kan gøre et digegennembrud unødvendigt, herunder om der kunne etableres en adgangsvej umiddelbart rundt om digets afslutning, der findes tæt på matrikel 5g's nordvestlige hjørne. Ansøger har oplyst, at dette er meget uhensigtsmæssigt, da der på dette sted er en lokal lavning i terrænet, og at arealet, som indkørslen i givet fald skal henover, i vinterperioden ofte er oversvømmet, og at etablering af en adgangsvej her derfor vil kræve uforholdsmæssigt meget terrænregulering. Dette sås tydeligt ved kommunens besigtigelse d. 21. november 2023, som det fremgår af Foto 3.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Diget ligger ikke i et Natura 2000 område. Det nærmeste Natura 2000 område ligger i en afstand af mere end 500 m. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke dette eller andre Natura 2000-områder væsentligt.

Selve diget, der på lange stræk på grund af bevoksning ligger hen i skygge, vurderes ikke at kunne være levested for markfirben. Der er ikke større træer på den del af diget, hvor der søges om digegennembrud, og digegennembruddet kan derfor heller ikke påvirke levesteder flagermus væsentligt.

Odsherred Kommune vurderer desuden, at diget heller ikke rummer mulige levesteder for andre arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Samlet set vurderer Odsherred Kommune, at det kan udelukkes, at etablering af digegennembruddet vil kunne ødelægge eksemplarer af plantearter omfattet bilag IV eller skade yngle- eller rasteområder for dyrearter omfattet af samme.

Det vurderes på denne baggrund at et digegennembrud på 4 meter ikke i væsentligt omfang tilsidesætter digets landskabelige, biologiske eller kulturhistoriske betydning.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen.

Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.